

219b), que derivaria llavors de *ġamal* 'camell', mot homònim.

Sempre resta, però, la hipòtesi raonable d'un **ġāmāla* 'manat' creat per l'àrab valencià. I encara millor, puix que ens diu RMA, que el plural de *ġumla* «suma» és *ġumal* (i així ho confirmen autors africans i clàssics, Dozy, 219a) sempre podríem suposar que el plural *ġumāl* 'ajustaments, aplecs', pres per un singular, vagi ser aplicat, pel vulgar morisc, als petits aplecs de brins d'espígol; potser vocalitzat altrament 10 per certs arabòfons, o confós amb els mots anàlegs i més o menys afins, *ġamala*, que hem citat; o contaminat pel llatí *gemellus*.

Hi ha alternatives? Un mot en *ma-* sempre és suspecte de ser un nom àrab d'objecte amb aquest prefix; i com que llavors es podria pensar en moltes arrels, hem de deixar aqueixa porta oberta — i incerta. Més concret, i fóra ben raonable, suposar que el mossàrab, havent rebut GEMELLA 'bessona' o (plural neutre) 'parella de coses bessones', ho hagués aplicat a dos ramells d'espígol lligats junts: res a dir contra *-ela* < -ELLA en un mot mossàrab. I el que és irrecusable, tant amb aquesta com en l'altra possibilitat, és que el pas de *jamela* a **majela/maixella* es produís ja en àrab morisc alcoià, per un impuls tendent a incorporar el mot a la categoria, innombrable, dels substantius àrabs del tipus *maḡtal(a)*. En fi també es podria pensar a suposar un pre-romà AMB-BOST-I-ELLA en relació amb EMBOSTA i amb el BOSTI-ELLU > fr. *boisseau* que hom hi ha relacionat: però això ens exigiria tantes combinacions fonètiques i morfològiques excepcionals, que no hem de vacillar a rebutjar-ho. 20

Maisó, V. *mas* *Mai-surt*, *mai-surtada*, V. *mai* (MÉS) *Maití*, *maitines*, V. *matí* *Maixanta*, V. *milanta* (MIL) *Maixarcar* i *maixarca* resulten d'un encreuament entre els quasi-sinònims *eixorcar* (EIXORC) i *MAGANYAR* *Maixarro* si és autèntic serà un encreuament del castellanisme *marraixo* amb el francesisme *meixant* *Maixcar*, V. *mastegar* *Maixcar*, V. *mascara* 30

MAIXELLA, 'mandíbula' ant. del ll. MAXILLA id. □ 1.ª doc.: Ss. XIV-XV (DAG, AlCM: però no val la cita que dóna aquest d'un text en italià xampurrat). Alguna vigència degué conservar en el Rosselló, almenys a la vila (ja fronterera, val a dir) d'Estagell, on encara diuen *lòx màsars* per 'les barres' (1960).

Es mantingué viu en l'oc. *maissela*, it. *mascella*, cast. *mejilla*, si bé, sobretot en aquests dos, prenent l'acc. de 'galta'; de *maissela* han extret *maisso* bastants parlars occitans, com el ross. d'Estagell (en aquest, ajudat per la influència del fr. *mâcher* 'mastegar'). També passà al basc *maxela* «carrillo, quijada»; i s'escau que aquí hi hagué també desdimitutivització, per més que segons el procediment, allà autòcton, de canviar-ho en *mazela*, *mathela* o *matràla* (Mitxelena, *FonHistVca.*, 188, n. 21). En acc. secundària 'la part del ferro d'aixada, o de martell, immediata a l'ull per on passa el mànec' a Mallorca (Moll, AORBB III, 20). 30

DERIV.: *Esmaixellat* «desdentat (PnaVic)», DAG, el qual AlCM es limita quasi a repetir («esdentegat i beug de galtes», PnaVic).¹

¹ No sé si una nota de CaCandi (*Notes Hist. de St. Hilari*, 11) «*esmaxellat* 'el qui té nafrada la galta' el va trobar viu Aguiló en el Pla del Llobregat» es pot considerar apta per rectificar-hi o afegir-hi res (era ben sabut que les dades de llenguatge oral que recollí Aguiló venien generalment del Baix Llobregat o de Vic). En l'assaig sobre «L'Ermita [de la M. de D.] del Mont» de Verdager es lleix: «la gran esllaviçada de Roca Pastora --- un troç de cinglera --- se dexà caure rost avall --- la cinglera, que era recta com una paret, quedà *esmaxalada*, y la immensa osca de son buyt no s'arrasarà fins que se despregan altres cantells de serra ---» (O. C. 1907, VI, 133; sense variant ed. Pop. II. C. VII, 179). Però és aquest mot i és una variant real? (despalatalització dissimilatòria?) El sentit del context en fa dubtar, i els mots *osca* i *arrasar* ens fan pensar en *esqueixalat* (AlCM, §§ 2, 3); potser encreuament dels dos mots o més aviat err. tip. (també el fet que tant AlCM com DAG no en diguin res suggereix que sospitaren això): en tot cas cal estar alerta sobre confusions amb el cast. DESMAZALADO (DCEC) de sentit no igual i d'origen diferent.

Maixeroi, V. *manxeroi* (MANC) *Maixeta*, V. *meix* *Maixina* (Lab. 1840; AlCM): aplicacions abusives del francès popular *machin*, *machine* 'dallonses, qualsevol cosa' (< *machine* 'màquina'), potser amb alguna barreja irònica del gironí *veixina* 'llufa' *Maixmarrós*, V. *malmirros* (MÀL) *Maixurranga*, V. *maturranga* *Maixó*, *maixoner*, V. *messes* *Maixquera*, V. *mascarar* *Majader* (Badalona, DAG) no consta verament que existeixi més que com el castellanisme *majadero*, escapat *Majal*, V. *maig* *Majamet* no hi ha tal mot, més que una mala grafia de *Mahamet* nom propi de motos *Majarra*, *majarrer*, V. *magera* *Majestat*, *majestuós*, V. *major* *Majòlica* en aquest llibre no es tracta dels mots provinents de NLL, com aquest italianisme de *Majorica* 'Mallorca'.

MAJOR, del ll. MAJOR, -ORIS, 'més gran', comparatiu de *magnus* 'gran'. □ 1.ª doc.: orígens.

«Qui més se treballarà dels afars de Déu en est segle, *major* gazardó n'aurà e-l seu regisme», o sigui 'en el reialme dels Cels', *Hom.*, 3v2. Entre altres matisos apareix ja antigament amb el de 'superior': «--- que Natana digués algunes paraules per consolar les dones de la mort de l'abadessa --- Començà Natana ---: Mort és mon *mayor*: caritat, justícia, movent la mia ànima --- a plànyer l'abadessa ---», Llull (*Blanq.*, NCL. I, 144.11).

Potser no sense relació amb això el fet que, substantivat, hagi pres a Eiv. el sign. d'«avi» (PzCabre.); «l'avi és, a la pagesia, el *major*»; *Rondaies de sa majora* llibre de JnCastelló; també a StMateu d'Albarca sento *æz mæjó* i *sæ mæjóra*, i així mateix, declinant cap a 'un vell', parlen de «hi ha un *mæzurçét* que ---»; d'aquí ⁶⁰ *remajor*, ascendent més llunya, almenys 'besavi', «es